

- розробку і підготовку рекомендаційних покажчиків, бібліографічних посібників;
- відкритий доступ до різних баз даних (Web of Science, Culonline, Scopus);
- інформування на сторінках бібліотеки в Facebook.

Актуальним питанням залишається забезпечення бібліотеки технічним обладнанням, адже впровадження та використання сучасних ІТ є запорукою забезпечення нового рівня інформаційної підтримки навчальної, наукової діяльності.

Для розвитку та покращення бібліотечного обслуговування в бібліотеці ДонНУ доречним буде розглянути питання :

- налагодження співпраці з молодіжними організаціями;
- створення медіа матеріалів;
- підвищення рівня медійної грамотності працівників;
- розширення переліку електронних баз даних;
- використання нових форм проведення масових заходів;
- впровадження процесів автоматизації процесів бібліотечного обслуговування.

Бібліотека ЗВО, яка працює в інформаційному просторі сучасності повинна бути медіацентром, який може задовольнити всі потреби, що виникають в навчальному та науково-просвітницьких процесах.

Література

1. Кислюк Л. Аналіз структури та ступеня впровадження електронних ресурсів і баз даних бібліотек вищих навчальних закладів України. *Вісник Книжкової палати*. 2009. № 3. С. 28–31. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2009_3_13, (дата звернення : 17 квітня 2019 р.). Назва з титул. екрана.

2. Колесникова Т. Інформатизація бібліотек вищої школи: шляхи еволюції та сучасний стан. *Вісник Книжкової палати*. 2010. № 2. С. 25–28. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2010_2_10, (дата звернення : 17 квітня 2019 р.). Назва з титул. екрана.

3. Колесникова Т. О. Етапи інформатизації бібліотек вищої школи України і США: порівняльна характеристика. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2010. № 4. С. 59–66. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2010_4_8, (дата звернення : 17 квітня 2019 р.). Назва з титул. екрана.

УДК 004.65 : 027.7] (045)

SCOPUS – СВІТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

С. І. Яковишенко

Наука неможлива без наукових публікацій. Головне призначення науки – отримання та накопичення нового знання, тож важливим елементом наукового процесу є оформлення здобутого знання, доведення його до відома якнайширшого кола зацікавлених осіб і його збереження для подальшої обробки, розвитку й застосування. Все це забезпечується шляхом оприлюднення результатів наукових досліджень у формі наукової публікації.

Останнім часом освітньо-науковою спільнотою доволі активно шириться переконання щодо нагальної потреби для сучасного науковця «опублікуватися у Scopus», зважаючи й на посилення вимог Міністерства освіти і науки України, зокрема, до здобувачів вчених звань доцента і професора.

Scopus є найбільшою в світі інформаційно-довідковою інформацією з рецензованої літератури, включаючи наукові журнали, книги та матеріали конференцій, що охоплюють

теми досліджень у всіх наукових і технічних дисциплінах, починаючи від медицини та соціальних наук до мистецтва та гуманітарних наук. Вихід на сайт за адресою: <https://www.scopus.com/>.

Та чи існує насправді така річ як «публікація у Scopus»?

Історії науки відомі різні види наукових публікацій. У додрукарську епоху й перший час після винайдення книгодрукування, коли власне виготовлення, а також і видання рукописної чи друкованої книги було доволі трудомісткою й дорогою справою, наукове знання формулювалось і розповсюджувалось переважно у вигляді наукового трактату (у сучасній термінології – наукової монографії). Наукові праці писались без поспіху, як правило, вони мали фундаментальний характер і були підсумком тривалих досліджень. Далеко не кожне дослідження доходило до стадії видання, підготовка до публікації теж займала певний час, і вихід у світ такої праці часто ставав значною подією не тільки суто наукового, а й суспільного життя.

У подальшому, починаючи з кінця XVIII – початку XIX століття, коли з'являються й дедалі більшого поширення набувають наукові журнали й інші види періодичних видань, на передній план поступово виходить жанр наукової статті, який значно підвищує оперативність наукової роботи й дозволяє набагато швидше знайомити наукову спільноту з окремими результатами наукових досліджень. Крім того, суттєвої модернізації, а починаючи з другої половини XX ст. й революційних змін, зазнають технічні засоби видавничої справи.

Як наслідок, невпинно зростає як кількість дослідників, так і кількість «наукової продукції» у вигляді статей, журналів, монографій, збірників, тез конференцій і інших типів наукових публікацій.

В Україні складання переліків «наукових фахових видань» було започатковано Вищою атестаційною комісією України в 1997 році й продовжується сьогодні Міністерством освіти і науки України.

На сьогодні у світі найбільш поважними є дві такі загальновизнані наукометричні міжнародні бази даних: Web of Science Core Collection (утворена у 2001 р., власником є інвестиційна компанія Clarivate Analytics) і Scopus (заснована у 2004 р., розробник та власник – видавнича корпорація Elsevier). Слід пам'ятати, що ці бази даних є саме бібліографічними й реферативними платформами, які не ведуть власної видавничої діяльності, а займаються тим, що складають переліки вартих уваги наукових видань (насамперед – журналів і інших періодичних видань) та здійснюють їх наукометричну обробку, головним чином відстежують цитованість робіт, опублікованих у цих виданнях, і складають відповідні індекси. Отже, «опублікуватися в Scopus» в буквальному сенсі цього виразу просто неможливо, оскільки ані Scopus, ані Web of Science нічого не публікують, окрім переліків наукових видань, які ними індексуються (йдеться про декілька десятків тисяч наукових журналів, понад сотню тисяч праць наукових конференцій та декілька десятків мільйонів наукових монографій) і відповідних регулярних звітів.

Перевірити, чи індексується видання базою Scopus, можна безпосередньо на її веб-сторінці в розділі «Джерела».

Як же опублікувати статтю в журналі, що реферується наукометричною базою даних Scopus? Найперше – таку статтю потрібно спочатку написати. Науковий результат статті має полягати в отриманні нового знання. За визначенням, яке сягає ще діалогів Платона, знання – це обгрунтована істинна думка. Якщо в результаті власного дослідження вдалося сформулювати нове цікаве твердження, тобто дійти дійсно нової (ніким до цього не висловленої) думки, істинність якої видається достатньо обгрунтованою, то є сенс повідомити цю думку широкому загалу, а отже, можна братися за написання статті. Орієнтуватись при цьому потрібно на зразки вже опублікованих статей, з якими довелось ознайомитись у ході дослідження. Звичайно, матеріал статті має бути викладений послідовно й переконливо, стаття має бути написана гарною англійською мовою.

Після того як стаття написана, її потрібно подати на розгляд редколегії будь-якого наукового журналу за відповідною галуззю знань, і перевірити за посиланням вище, щоб цей журнал індексувався наукометричною базою Scopus. Якщо рецензенти рекомендують певну зміну статті, треба обов'язково скористатися порадами й виправити статтю відповідно до наданих рекомендацій.

Абсолютна більшість міжнародних журналів, які індексуються в базах даних Scopus і Web of Science, не вимагає жодних коштів за публікацію.

Стаття в Scopus – це мета багатьох фахівців в різних сферах діяльності. Кожному вченому важливо, щоб його роботу побачили інші і познайомилися з проведеними дослідженнями.

Scopus – найбільша платформа, яка відстежує кількість цитування статей в наукових виданнях. Кращий інструмент для зручного та ефективного пошуку реферативних робіт в різних сферах досліджень, якими користуються вчені з усього світу. Scopus містить понад 51 000 наукових журналів, більше 52 млн опублікованих статей, половина з яких знаходяться в статусі патентних, а також серійні випуски і роботи з конференцій. Це неоціненний ресурс, де найбільш широко і повно подана інформація про всі видання вчених.

Отже, шлях до Scopus доволі прямий і пролягає він через публікацію самостійно здобутого наукового результату в серйозному науковому журналі.